

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Hemne kommune

Arkivsak: 15/118
Møtedato/tid: 03.09.2015 Kl 13:00
Møtested: Rådhuset, Formannskapssalen

Møtedeltakere:

Geir Rostad
Eldbjørg Røstvold
Erik Snekvik
Kristin Kjønsvik
Jorulf Gumdal

Kopi:

Ordfører
Rådmann
Revisjon Midt-Norge

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 31.
Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Kontrollutvalgssekretariat
Midt-Norge IKS v/Sverre B. Midthjell på telefon 908 30 248, eller e-post:
sverre.midthjell@konsek.no
Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 27.08.2015

Geir Rostad (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Sverre B. Midthjell
Rådgiver, Konsek

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
17/15	Referatsaker
18/15	Forvaltningsrevisjon personalpolitikk og kompetanse - innretning på prosjekt
19/15	Orientering om saksbehandling boligtomter
20/15	Selskapskontroll Hamos forvaltning IKS - prosjektplan
21/15	Forslag til budsjett for kontrollutvalget 2016 og økonomiplan 2017-2019
22/15	Rapport fra kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden 2011-2015
23/15	Eventuelt

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hemne kommune

Møtedato

03.09.2015

Saknr

17/15

Saksbehandler Sverre B. Midthjell

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 15/118 - 1

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Referatsakene tas til orientering.

Saksutredning

Eventuelle referatsaker presenteres i møtet.

Forvaltningsrevisjon personalpolitikk og kompetanse - innretning på prosjekt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hemne kommune

Møtedato

03.09.2015

Saknr

18/15

Saksbehandler Sverre B. Midthjell

Arkivkode FE - 216, TI - &58

Arkivsaknr 15/75 - 5

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar prosjektplan til orientering.

Utvalget ber om at prosjektet gjennomføres innenfor en ramme på 300 timer, derav 184 timer i 2015, med levering innen 1.4.2016

Vedlegg

Prosjektplan - kompetanse og personalpolitikk

Saksutredning

Kontrollutvalget gjorde i sak 14/15 følgende vedtak:

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon med fokus på personalpolitikk og kompetanse. Utvalget ber om at revisjonen kommer med forslag til innretning på prosjektet til utvalgets neste møte.

Utvalget vil komme nærmere tilbake til leveringsfrist og rammer når nærmere innretning på prosjektet foreligger.

Utvalget ga i møtet uttrykk for et ønske om at det ble lagt vekt på temaene varsling, kompetanseutvikling og overholdelse av lovverk.

Revisjon Midt-Norge har som svar på denne bestillingen oversendt utkast til prosjektplan, og vil presentere denne muntlig i møtet.

Revisjonen har i prosjektplanen lagt opp til en avgrensing av prosjektet til to sektorer i kommunen: oppvekst og helse- og omsorg. Dette har bakgrunn i at rådmannen beskriver utviklingen i sektorene som motsatt. Oppvekstsektoren beskrives som en sektor i nedgang, dvs. at elevtallet i kommunen, og dermed etterspørselen etter tjenestene synker, mens helse- og omsorgssektoren beskrives som en sektor i oppgang med økt behov for kompetanse og bemanning.

Planen legger opp til et prosjekt basert på tre hovedproblemstillinger:

1. Er kommunen i stand til å ivareta nødvendig kompetanse i skole- og omsorgssektorene?
2. Er personalressursene i oppvekst- og omsorgssektorene organisert i tråd med gitte forutsetninger om arbeidstid?
3. Ligger det til rette for oppfølging av avvik og kritikkverdige forhold?

I prosjektplanen er det lagt opp til en timeramme på 300-350 timer for prosjektet, og leveringsfrist 1.4.2015. Kontrollutvalget disponerer i henhold til avtale med revisjonen 264 timer til bestilling av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll i 2015.

Av disse inngikk 80 timer i bestillingen av forvaltningsrevisjon av saksbehandling fra 2014. Det gjenstår derfor 184 timer på inneværende års budsjett. Dersom utvalget legger opp til at Hemne kommunes andel av selskapskontroll i Hamos tas av 2016-budsjettet kan hele den resterende rammen for 2015 disponeres til dette prosjektet.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å komme med eventuelle innspill til revisjonen i møtet, og for øvrig ta prosjektplanen til orientering.

Sekretariatet foreslår å følge revisjonens forslag til rammer for prosjektet, og disponere hele gjenværende ressurs i 2015, med overskytende i 2016.

PROSJEKTPLAN

Kommune:
Hemne

Prosjekt:
Personalpolitikk
og kompetanse

Oppdragsansvarlig:
Anna Ølnes

Prosjektnr.:
2320

Styringsgruppe, dato:

Personalpolitikk og kompetanse

1. BAKGRUNN

Kontrollutvalget i Hemne kommune har vedtatt å bestille en forvaltningsrevisjon innenfor temaene personalpolitikk og kompetanse (KU-sak 14/15). I gjeldende plan for forvaltningsrevisjon¹ begrunnes bestillingen på denne måten:

Å rekruttere, utvikle og beholde kompetanse står frem som en gjennomgripende utfordring i kommunens virksomhet, og er et viktig underliggende premiss for å oppnå gode tjenester. Hemne kommune har derfor behov for å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver. Endrede krav til kommunene medfører kontinuerlige endrings- og effektiviseringsprosesser som både kan forbedre og forverre de ansattes arbeidssituasjon. Aktuelle temaer kan være systematisk arbeid med ulike faktorer som hjelper kommunen å skaffe, beholde og utvikle kompetanse, slik som ledelse og medvirkning, rekruttering, medarbeitertilfredshet, kompetanseplanlegging, opplæring med mer.

I oversendelsesbrevet til bestillingen framgår det at kontrollutvalget har diskutert følgende innfallsvinkler:

I møtet ga utvalget muntlige innspill om at temaet medbestemmelse og medvirkning virket lite aktuelt, mens det ble uttrykt særlig interesse for spørsmål om varsling, kompetanseutvikling og overholdelse av lovverk innen arbeidstid og arbeidsforhold.

Ut i fra det som er beskrevet ovenfor tolker vi bestillingen som at det er varsling, rekruttering og ivaretagelse av kompetanse og arbeidstid og arbeidsforhold som kontrollutvalget er spesielt opptatt av.

I saksutredningen vises det til andre forvaltningsrevisjoner som har vært gjennomført om lignende tema:

Personalarbeid og ledelse:

- Er personalarbeid organisert på en hensiktsmessig måte, og er det

PROSJEKTPLAN

Kommune: Hemne Prosjekt: Personalpolitikk og kompetanse Oppdragsansvarlig: Anna Ølnes Prosjektnr.: 2320 Styringsgruppe, dato:

sammenheng mellom kompetanse og ansvar i ulike ledd i organisasjonen?

- Har kommunen gode rutiner for hvordan personer med personalansvar skal håndtere dette, og følges dette opp fra kommunens ledelse?

Kompetanse:

- Har Hemne kommune en helhetlig plan for rekruttering og utvikling av kompetanse til virksomheten?
- Kartlegges behovet for kompetanse og eksisterende kompetanse hos egne ansatte for å finne eventuelle gap som må dekkes?
- Utvikles kompetansen til egne ansatte for å dekke slike gap, og legges det eventuelt tiltak for å dekke dette ved behov for nyansettelser?

Arbeidstid og arbeidsforhold

- Sikrer kommunen at arbeidsmiljølovens og tariffavtalenes regler om arbeidstid overholdes?
- Har kommunen gode rutiner for bruk av vikarer og innleid personal, og sikrer kommunen at arbeidsmiljølovens bestemmelser overholdes også i slike situasjoner?
- Legger kommunen til rette for heltidsstillinger for de som ønsker dette?
- Følger Hemne kommune opp sykefravær i tråd med IA-avtalen?

Medbestemmelse og medvirkning

- Sikres ansatte medbestemmelse og medvirkning i tråd med lovverk og tariffavtaler?
- Er ansatte og ansattes organisasjoner involvert i endringsprosesser i kommunen?

Ytringsfrihet og varsling

- Ivaretar Hemne kommune ansattes rett til ytringsfrihet?
- Har Hemne kommune gode rutiner for varsling, og brukes disse?

PROSJEKTPLAN

Kommune: Hemne Prosjekt: Personalpolitikk og kompetanse Oppdragsansvarlig: Anna Ølnes Prosjektnr.: 2320 Styringsgruppe, dato:

Det som er beskrevet ovenfor peker i ulike retninger når det gjelder personalpolitikk og kompetanse. Vi ser behov for å avgrense revisjonen, slik at det blir en «rød tråd». I kapittel 1.1 har vi gjengir vi noen vurderinger av risiko- og vesentlighetsforhold, slik framkommer i kommunens egne dokument.

1.1 ER DET RISIKO KNYTTET TIL PERSONALPOLITIKK OG KOMPETANSE I HEMNE KOMMUNE?

Det er her relevant å se om det er beskrevet utfordringer på dette området i kommunens styrende dokumenter: handlingsplan og budsjett, og tilhørende rapporter.

I handlingsplanen for 2015 – 2019 er det et eget kapittel om Hemne kommune som organisasjon, og her er et delkapittel om kompetanse og engasjerte medarbeidere. Her går det fram at kommunen har hatt utfordringer med å gjennomføre vedtatte mål om kompetanseutviklingsplan, på grunn av at felles kurspott er tatt bort i budsjettet. Videre ser det ut til at kommunen har en jobb å gjøre med tanke på å bedre de ansattes arbeidsvilkår og redusere sykefravær, spesielt med fokus på arbeidstidsordninger og grunnbemanning. Handlingsplanen berører også mulig interkommunalt samarbeid. Interkommunalt samarbeid er ofte begrunnet med styrking av fagmiljøet, og bedre utsikter til å rekruttere riktig kompetanse. Her konkluderes det med at kommunen vil avvente flere interkommunale samarbeid i påvente av kommunereformen. Kommunen har hatt IKT-samarbeid med Orkdal oppe til vurdering, men konkludert med at de fortsatt vil ha egen IKT-tjeneste (ikke begrunnet med kommunereform).

I kommentar til budsjettet for 2015 beskrev rådmannen begrepet «god økonomistyring», og henviste til diskusjon i ledergruppen. Etter rådmannens vurdering har kommunen større driftsutgifter enn –inntekter. Rådmannen beskriver utfordringer med å prioritere mellom tjenester i «nedgang» og tjenester i «oppgang», ikke lovpålagte tjenester og lovpålagte tjenester. Kommunens økonomiske utfordringer kan også ha betydning for personalpolitikk og kompetanseutvikling. I en uttalelse fra arbeidsmiljøutvalget går det fram at de er urolige for arbeidsmiljøet, ved konsekvenser av det foreslåtte budsjettet:

AMU ser med bekymring på de foreslåtte rammereduksjonene i forhold til arbeidsmiljøet for ansatte. AMU ønsker at reduserte rammer ikke skal føre til oppsigelser, men tas ved naturlig avgang. Det vil være viktig med gode prosesser og god informasjon. AMU ønsker at ikke lovpålagte oppgaver reduseres/tas bort før evt. oppsigelser av ansatte kan bli en realitet. AMU ser med bekymring på at tiltak rådhuset er tatt ut. Dette vil føre til fortsatt dårlige fysiske arbeidsforhold for ansatte. AMU ser med bekymring på at helsesenteret ikke prioriteres i forhold til garderobe og

PROSJEKTPLAN

Kommune: Hemne Prosjekt: Personalpolitikk og kompetanse Oppdragsansvarlig: Anna Ølnes Prosjektnr.: 2320 Styringsgruppe, dato:

toalettforhold, noe som er bekymringsfullt i forhold til smittevern for både ansatte og pasienter. AMU minner om politikernes rolle som arbeidsgiver, og forvaltningen av menneskekapitalen i Hemne kommune. En forutsetning for å kunne være en attraktiv arbeidsgiver er at ansatte ivaretas. AMU poengterer viktigheten av at både administrasjon og politikere har et felles ansvar for å se på nye muligheter for hvordan kommunen skal løse sine oppgaver innenfor de rammene vi har til rådighet.

På bakgrunn av det som er beskrevet ovenfor vil det være aktuelt å se nærmere på følgende:

- Om personalressurser og kompetanse er organisert i tråd med regelverket og kommunens behov
- Om det er systematisk kompetanseutvikling, og oppfølging i henhold til krav og kommunens mål
- Om kommunen overholder bestemmelser i arbeidsmiljøloven og avtaleverket.
- Om kommunen har system for å melde og registrere avvik og kritikkverdige forhold

1.2 ØVRIG INFORMASJON

I kommunens administrasjon er det rådmannen som har det overordna personalansvaret. Slik som den administrative organisasjonen er i Hemne kommune, er personalansvaret, herunder ansvar for kompetanse, videredelegert fra rådmannen til enhetsledere. I vedlegg 1 presenterer vi den administrative organisasjonsmodellen.

Sentralt i organiseringen av personal- og kompetansearbeidet er også partssamarbeidet mellom arbeidsgiver og representanter for arbeidstakerne. Hemne kommune er, som sådan, en del av arbeidsgiverorganisasjonen KS. Hovedavtalen er inngått mellom KS og arbeidstakernes organisasjoner i kommunesektoren (utenom Oslo), og Hovedavtalen inneholder bestemmelser om forhandlingsordning, prosedyrer samt arbeidsgivers og tillitsvalgtes rettigheter og plikter. Intensjonen med Hovedavtalen er at den skal være et virkemiddel for å sikre samhandling og gode prosesser mellom partene. Gjeldende gjelder fra 1.1.2014 – 31.12.2015. I tillegg til hovedtalen er Hovedtariffavtalen en sentral avtale mellom KS og arbeidstakerorganisasjonene. Hovedtariffavtalen (HTA) er den viktigste tariffavtalen i KS-området med bestemmelser bl.a. om lønn og godtgjøringer, lokale forhandlinger, arbeidstid og pensjon. Gjeldende HTA gjelder fra 1.5.2014 – 30.4.2016, og ble revidert og gjort gjeldende fra 1.5.2015 – 30.4.2016. Uten å

PROSJEKTPLAN

Kommune: Hemne Prosjekt: Personalpolitikk og kompetanse Oppdragsansvarlig: Anna Ølnes Prosjektnr.: 2320 Styringsgruppe, dato:

gå så detaljert inn i dette, kan det nevnes at kommunene gjennomfører lokale forhandlinger etter kapittel 3 og 5 i HTA, og iverksetter eventuelle tillegg som følge av de sentrale forhandlingene, jf. kapittel 4 i HTA.

Den formelle kontakten mellom arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjoner lokalt skjer gjennom drøftinger og forhandlinger.

Arbeidsmiljøloven inneholder bestemmelser om arbeidsmiljøutvalg og verneombud. Arbeidsmiljøutvalget «skal virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i virksomheten. Utvalget skal delta i planleggingen av verne- og miljøarbeidet, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd.»

Ved hver virksomhet som går inn under loven skal det velges verneombud. Ved virksomhet med mer enn 10 arbeidstakere kan det velges flere verneombud.

Hvordan den formelle organiseringen av personal- og kompetanseoppgavene er i Hemne kommune vil trolig i være mindre grad være gjenstand for våre vurderinger. Likevel vil tillitsvalgte, både i arbeidstakerorganisasjoner og verneombud være sentrale som informanter i undersøkelsen.

2. AVGRENSING OG PROBLEMSTILLING

På bakgrunn av kontrollutvalgets bestilling og ytterligere risikovurderinger, konkretiserer vi i dette kapitlet problemstillinger, foreslår kilder for revisjonskriterier og aktuelle metoder for innsamling og analyse av data.

2.1 AVGRENSNING

Vi tolker kontrollutvalgets bestilling slik at undersøkelsen skal innrettes rundt kompetanse, arbeids og arbeidsforhold, samt varsling.

PROSJEKTPLAN

Kommune: Hemne Prosjekt: Personalpolitikk og kompetanse Oppdragsansvarlig: Anna Ølnes Prosjektnr.: 2320 Styringsgruppe, dato:

I dette kapitlet gjør vi rede for hvordan vi vil innrette revisjonen, slik at den ivaretar kontrollutvalgets bestilling innrette revisjonen, slik at vi ivaretar kontrollutvalgets bestilling, samtidig som revisjonen blir gjennomført målrettet og at den følger en «rød tråd».

Revisjonen vil bli avgrenset til tjenesteområder i kommunen, for å redusere omfanget av revisjonskriterier og sektorspesifikke krav. Rådmannen har i sine merknader til budsjettet for 2015 pekt på «nedgangen» i oppvekstområdet og «oppgangen» i helse- og omsorgsområdet, og hvilke konsekvenser det eventuelt vil ha for dreining av kompetanse og personalressurser. Vi vil ta utgangspunkt i skole og omsorg, og avgrense undersøkelsen opp mot andre tjenester

2.2 PROBLEMSTILLINGER

1. Er kommunen i stand til å ivareta nødvendig kompetanse i skole- og omsorgsektorene?

- Rekruttere og beholde kompetanse
- Gi nødvendig kompetanseutviklende tiltak til ansatte

Her vil minimumskrav til kompetanse i opplærings- og helse- og omsorgslovene være sentralt, i tillegg til føringer for kompetanseutvikling i avtaleverk (mellom partene i arbeidslivet).

2. Er personalressursene i oppvekst- og omsorgsektorene organisert i tråd med gitte forutsetninger om arbeidstid?

- Rammer og forutsetninger gitt i lov- og avtaleverk, og kommunens planer (grenser og muligheter)

Her vil arbeidsmiljøloven og avtaleverket (mellom partene være sentralt), i tillegg til de økonomiske rammene som gjelder for kommunen, innenfor disse tjenestene.

3. Ligger det til rette for oppfølging av avvik og kritikkverdige forhold?

- Registrere, melde og følge opp
- Varslingssystem
- System for avviksrapportering

PROSJEKTPLAN

Kommune: Hemne Prosjekt: Personalpolitikk og kompetanse Oppdragsansvarlig: Anna Ølnes Prosjektnr.: 2320 Styringsgruppe, dato:

Bestemmelsene i arbeidsmiljøloven om varsling vil ligge til grunn for denne problemstillingen.

3. REVISJONSKRITERIER

På gjeldende tidspunkt har vi ikke konkretisert kriterier, men vi anser kildene nedenfor som relevante for revisjonen.

3.1 LOV, FORSKRIFT OG LOKALE POLITISKE VEDTAK

- Arbeidsmiljøloven m/forskrift
 - Kapittel 2 – arbeidsgiver og arbeidstakers plikter (varsling)
 - Kapittel 10 – arbeidstid
 - Kapittel 14 – ansettelse
- Opplæringslova m/forskrift
 - Kapittel 8 – organisering av undervisningen
 - Kapittel 9 – leiling, funksjonar med mer
 - Kapittel 10 – personalet i skolen
- Helse- og omsorgstjenesteloven
 - Kapittel 4 – Krav til forsvarlighet, pasientsikkerhet og kvalitet
- Helsepersonelloven
- Budsjett og handlingsplan, Hemne kommune (vedtatt i løpet av de 2-3 siste årene)
- Kompetansemål for opplærings- og pleie- og omsorgsområdet
- Hovedavtalen – KS-området
- Hovedtariffavtalen – KS-området

3.2 NASJONALE FØRINGER OG ANBEFALINGER

- Strategisk kompetanseplan – veiledningsmateriale fra KS

4. METODE

Ut i fra problemstillingene som er formulert for denne forvaltningsrevisjonen, er det flere typer data som vil være relevante. Skriftlig dokumentasjon vil være sentralt i forhold til å fastslå hvorvidt kommunen har en systematisk tilnærming til kompetanseutvikling. Tilsvarende vil det være viktig at kommunen kan do-

PROSJEKTPLAN

Kommune:
Hemne

Prosjekt:
Personalpolitikk
og kompetanse

Oppdragsansvarlig:
Anna Ølnes

Prosjektnr.:
2320

Styringsgruppe, dato:

kumentere tilfredsstillende kompetanse innenfor områdene helse og omsorg, og oppvekst. Kompetanseutvikling og organisering av personale er nødvendigvis prosesser som foregår kontinuerlig. For å få gode beskrivelser av kommunens praksis på disse områdene vil det være hensiktsmessig å gjennomføre intervju med personer i ulike funksjoner og på ulike nivå i organisasjonen. Data fra intervju gir god mulighet for å gå i dybden og beskrive prosessene som utspiller seg, og det gir også mulighet for å følge opp interessante momenter som dukker opp under samtalen.

I den grad det finnes tilgjengelig statistikk som beskriver enten arbeid med kompetanseutvikling eller organisering av kompetanse i Hemne kommune, så vil dette bli tatt inn i beskrivelsen av kommunen. Dette kan eksempelvis være medarbeiderundersøkelser og brukerundersøkelser som er gjennomført, eller tall som er rapportert inn i KOSTRA.

5. ORGANISERING AV PROSJEKTET

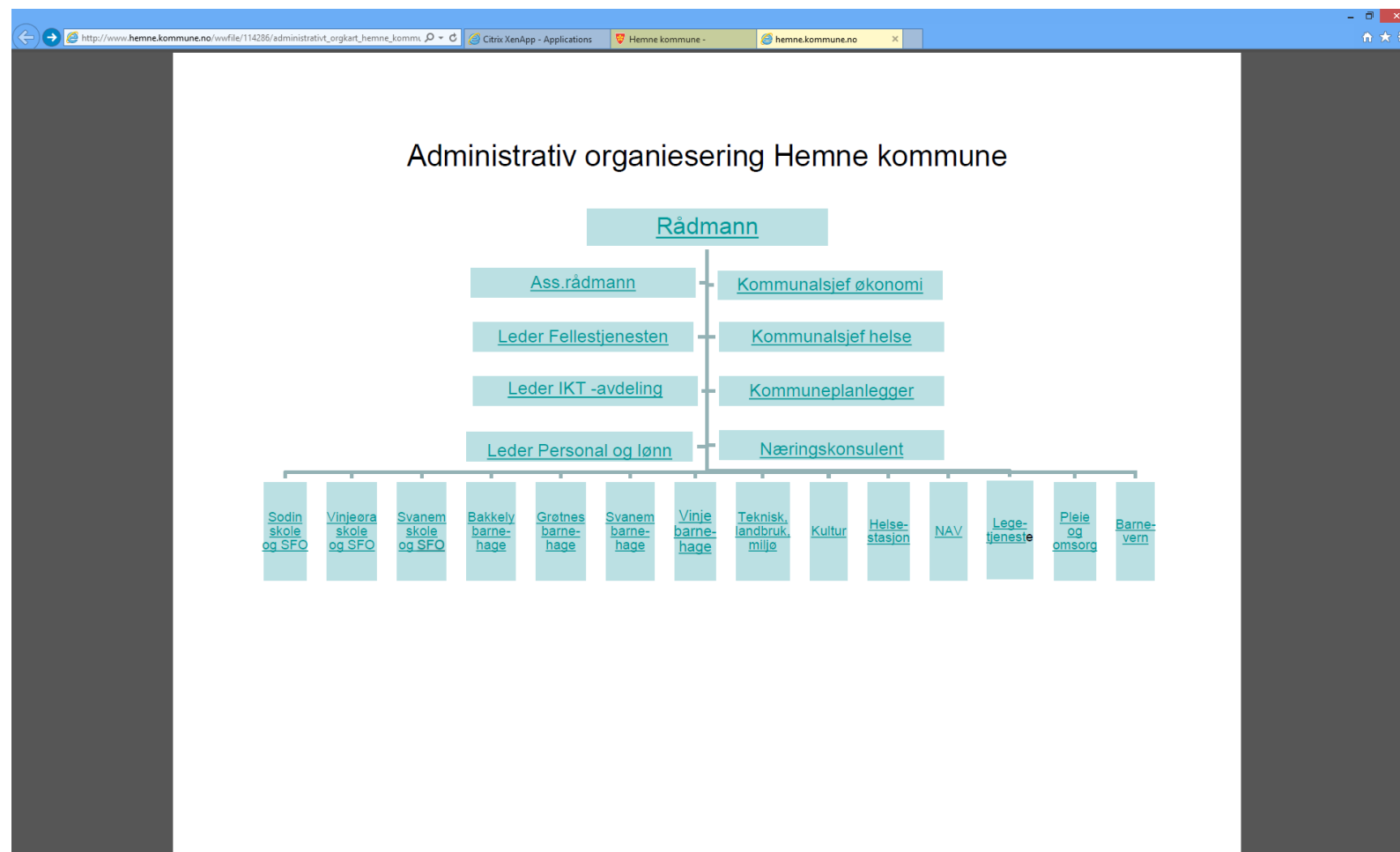
Anna Ølnes er oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor og Tor Arne Stubbe er prosjektmedarbeider. Det er avtalt levering av rapport innen 1.4.2016 innenfor en ressursramme på 300 - 350 timer.

2015

PROSJEKTPLAN

Kommune: Hemne Prosjekt: Personalpolitikk og kompetanse Oppdragsansvarlig: Anna Ølnes Prosjektnr.: 2320 Styringsgruppe, dato:

Orientering om saksbehandling boligtomter

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hemne kommune

Møtedato

03.09.2015

Saknr

19/15

Saksbehandler Sverre B. Midthjell

Arkivkode FE - 047, TI - &58

Arkivsaknr 15/27 - 6

Kontrollutvalgsssekretariatets innstilling

Redegjørelsen tas til orientering.

Saksutredning

Kontrollutvalget gjorde i sak 16/15 følgende vedtak:

Rådmannen bes orientere om opprydding i praksis angående tildeling av boligtomter.

Utvalget har tidligere i flere saker blitt orientert om praksis for tildeling av boligtomter, og rådmannen har erkjent et forbedringspotensial. I sakene 2/15 og 7/15 ble det orientert om dette, særlig i tilknytning til tomter tildelt til næringsdrivende i Støllia boligfelt.

Ved siste behandling i kontrollutvalget orienterte rådmannen om at det ville bli gjort tiltak for å rydde opp angående de nevnte boligtomtene, samt den informasjonen om ledige tomter som ligger ute på nett.

Rådmannen er bedt om å orientere i møtet.

Kontrollutvalgsssekretariatets konklusjon

Sekretariatet oppfordrer utvalget til å ta den informasjonen rådmannen kommer med til orientering.

Selskapskontroll Hamos forvaltning IKS - prosjektplan

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hemne kommune

Møtedato

03.09.2015

Saknr

20/15

Saksbehandler Sverre B. Midthjell

Arkivkode FE - 216, TI - &58

Arkivsaknr 14/146 - 14

Kontrollutvalgsekretariatets innstilling

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon av Hamos forvaltning IKS i tråd med fremlagt prosjektplan, med en andel av timeramme på 65 timer og leveringsfrist 30.4.2015. Utvalget forutsetter at Hemnes andel av rammen disponeres fra tilgjengelige timer i 2016.

Vedlegg

Prosjektplan - selskapskontroll Hamos forvaltning IKS

Saksutredning

Kontrollutvalget tok i sak 28/14 initiativ til selskapskontroll rettet mot Hamos forvaltning IKS. I sak 13/15 gjorde utvalget videre følgende vedtak:

Kontrollutvalget ber om at sekretariatet går i dialog med Revisjon Midt-Norge om en projektskisse basert på de innspill gitt i møtet, og presentere et forslag med ressursramme til de samarbeidende kontrollutvalgene.

Kontrollutvalget ber om at det tas sikte på oppstart av prosjektet tidlig på høsten 2015, med levering i løpet av første halvår 2016.

Utvalget har nå mottatt vedlagte forslag til prosjektplan fra Revisjon Midt-Norge.

I prosjektplanen legges det opp til en selskapskontroll med forvaltningsrevisjon av Hamos, med utgangspunkt i følgende hovedproblemstillinger:

1. Er eierstyring og selskapsledelse i HAMOS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?
2. Sikrer HAMOS et tydelig skille mellom kommersiell virksomhet og monopolvirksomheten?
3. Er det organisatorisk skille av ledende roller i konsernet HAMOS IKS i samsvar med anbefalinger?
4. Fattes det vedtak om delegert myndighet for innkreving av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune til selskapet?

Innbefattet i disse problemstillinger legger revisjonen opp til å ta med flere temaer som noen av kontrollutvalgene har vært opptatt av. Dette gjelder blant annet likebehandling av innbyggerne i eierkommunene, konsekvenser av ulike vedtak om hytterrenovasjon i kommunene, utvikling av gebyrsatser sammenlignet med andre kommuner og at næringsdelen bidrar med overskudd som kommer eierne og innbyggerne til gode.

Revisjonen legger blant annet opp til å gjennomføre intervjuer med et utvalg fra representantskap, styret og ledelsen i selskapet, og å innhente data fra eierkommunene, men ikke til en detaljert gjennomgang av hver kommunes

eierstyring. Dette ville kreve betydelig større ressurser til prosjektet.

Det er lagt opp til en ressursramme på 450 timer totalt for prosjektet, fordelt på 2015 og 2016. Ressursrammen fordeles etter eierandel i selskapet for de som deltar i kontrollen. Det innebærer at det brukes 68 timer fra Hemne sin timeramme for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

Sekretariatet har foreslått å disponere hele resterende timeramme til forvaltningsrevisjon i 2015 til bestilling av forvaltningsrevisjon. Prosjektet vil imidlertid foregå både i 2015 og 2016, så det er rom for at timeinnsatsen for noen av utvalgene må uansett tas av budsjettet for 2016.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gjennomføre bestilling i tråd med tidligere vedtak, med en ramme for Hemnes del på 65 timer, der det forutsettes at dette tas fra rammen i 2016. Leveringsfrist settes i tråd med revisjonens forslag til 30.4.2016.

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Oppdragsansvarlig: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
 Selskapskontroll aga 3320 22.6.15
 HAMOS

Selskapskontroll/forvaltningsrevisjon av HAMOS forvaltning IKS

Denne prosjektplanen danner grunnlaget for Revisjon Midt-Norges arbeid med Selskapskontroll/forvaltningsrevisjon av HAMOS forvaltning IKS.

1. BAKGRUNN

Kontrollutvalget i Hemne bestilte i sak 13/15¹ selskapskontroll av HAMOS IKS. I protokollen fra saken framgår følgende vedtak:

Kontrollutvalget ber om at sekretariatet går i dialog med Revisjon Midt-Norge om en prosjektskisse basert på de innspill gitt i møtet, og presentere et forslag med ressursramme til de samarbeidende kontrollutvalgene.

Kontrollutvalget ber om at det tas sikte på oppstart av prosjektet tidlig på høsten 2015, med levering i løpet av første halvår 2016.

Kontrollutvalget i Hemne kommune har tidligere vedtatt bestilling av selskapskontroll av HAMOS forvaltning IKS. I etterkant av dette har Kontrollutvalgssekretariatet, på vegne av kontrollutvalget, sendt henvendelser til kontrollutvalgene i øvrige eierkommuner. Følgende har gitt tilbakemeldinger om deltakelse: Agdenes, Frøya, Hitra, Meldal, Rennebu, Skaun og Snillfjord.

I bestillingssaken av selskapskontroll vises det til følgende områder som kontrollutvalget ønsker berørt av undersøkelsen. Dette gjelder:

- Kommunenes eierstrategier for oppfølging av selskapet, samt møter i eierorgan og valg av styre er aktuelle temaer.
- Skille mellom monopolvirksomhet og konkurranseutsatt virksomhet gjennom at reglene for selvkost følges for husholdningsavfall. I dette ligger også konsekvenser ved at noen har hytterenovasjon og andre ikke. Om utbytte fra kommersiell virksomheten kommer primærvirksomheten og eierne og innbyggerne til gode er også tema.

¹ I brev av 19.5.2015 fra kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS.

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Oppdragsansvarlig: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
Selskapskontroll aga 3320 22.6.15
HAMOS

- Det delegeres offentlig myndighet til selskapet knyttet til å kreve inn gebyr, hvor delegeringen av myndighet er ett spørsmål. Videre er det spørsmål knyttet til konsekvenser av hytterrenovasjon og avstand til tømmeruter er i samsvar med krav til selvkost og likebehandling og utøving av offentlig myndighet blant innbyggerne.
- Det er også et spørsmål om gebyrnivået holdes lavt, gjennom praktisering av selvkost for husholdningsavfall, noe som handler om selskapet drives kostnadseffektivt.

1.1 ORGANISERING OG EIERSKAP HAMOS FORVALTNING IKS

Selskapet er et interkommunalt selskap som driver med renovasjon overfor husholdninger og næringsliv i kommunene Hemne, Agdenes, Meldal, Orkdal, Snillfjord, Skaun, Hitra, Frøya, Rindal, Rennebu og Surnadal. Selskapet ble etablert i 1995 med de fem første kommunene som eiere i 1995 - derav navnet. De øvrige kommunene har tilknyttet seg selskapet i årene etter. Disse er også eiere av selskapet. Hver eierkommune er representert i representantskapet som er selskapets øverste organ. Representantskapets ledes av ordfører i Hitra kommune, Ole L. Haugen.

1.1 ADMINISTRATIV ORGANISERING AV SELSKAPET

Daglig leder i HAMOS er Trygve Berdal. I tillegg er det en felles stabsfunksjon i selskapet samt en drifts-avdeling. Totalt er det 29 ansatte i selskapet. Selskapets administrative organisering har vært uendret de siste årene og ivaretas av daglig leder, med driftsleder som stedfortreder. Kontorleder, regnskapsleder og kommunikasjonsleder inngår også i selskapets ledergruppe.

"Selskapets formål er på vegne av eierkommunene og i henhold til delegasjon å utføre den forvaltningsmyndighet og de oppgaver som eierkommuner har i tilknytning til innsamling, transport og behandling og omsetning av avfall/slam og alt som naturlig hører med til dette i eierkommunene, samt delta i eller etablere andre selskaper til utøvelse av virksomheten innenfor denne formålsangivelse. Selskapet kan også utføre forvaltningsoppgaver for eierkommune på andre områder. I tillegg til dette formålet skal selskapet søke å redusere avfallsmengdene, utnytte ressursene i avfallet og behandle avfallet på en måte som fullt ut tilfredsstillende miljømessige krav som myndighetene stiller."

1.2 SELSKAPETS EIERINTERESSER I ANDRE SELSKAP:

Selskapet har eierandeler i flere selskaper og har tre heleide datterselskaper: Retura Sør-Trøndelag AS, Kystmiljø AS og Betalingspartner AS. I tillegg har selskapet en relativt stor eierpost i Meldal miljøanlegg

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Oppdragsansvarlig: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
 Selskapskontroll aga 3320 22.6.15
 HAMOS

AS (34%), samt noen mindre eierposter i Miljøpartnerne AS (12,58%) og Ecopro AS (3,07%). Kystmiljø AS har noen eiendommer som er registrert på selskapet, for øvrig med liten aktivitet. HAMOS eier 100 % av aksjene.

HAMOS forvaltning IKS er i hovedsak et forvaltningsselskap, men har i tillegg drift av gjenbruks- og miljøstasjoner i eierkommunene og innsamling av avfall på Hitra og Frøya. Øvrige deler av innsamlingen utføres etter konkurranse/anbud. Det er i hovedsak datterselskapet Retura Sør-Trøndelag AS som driver dette. Fra 1.1.2013 valgte HAMOS forvaltning IKS å utføre en større del av tjenesteproduksjonen i egenregi. Det gjelder særlig oppgavene knyttet til drift av selskapets mottaksanlegg og betjening av publikum. I tillegg ble hele virksomheten på Hitra og Frøya besluttet driftet i egenregi på grunn av manglende lokal konkurranse. Som følge av disse endringene ble antall ansatte mer enn fordoblet i selskapet.

Selskapet er sentralt med i omstruktureringer innenfor bransjen i Midt-Norge og har mange eierandeler i beslektede selskaper. Disse aksjene/andelene eies av strategiske hensyn og ikke av finansielle hensyn. Selskapets inkasso-/innfordringsvirksomhet utføres av Betalingspartner AS, som er heleid datterskap i HAMOS-konsernet.

HAMOS har i flere år kjøpt tjenester fra Retura Sør-Trøndelag AS til innsamling av avfall både fra husholdninger og næringsliv, der HAMOS Forvaltning IKS kun har vært et forvaltningsselskap, som i tillegg driver gjenbruksstasjoner flere steder i deltakerkommunene.

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Oppdragsansvarlig: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
 Selskapskontroll aga 3320 22.6.15
 HAMOS

2. AVGRENSING OG PROBLEMSTILLING

I bestillingen fra kontrollutvalget er det lagt til rette for at Revisjon Midt-Norge skal gjennomføre en selskapskontroll som inneholder både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon på utvalgte områder av selskapets drift. På denne bakgrunn vil følgende problemstillinger bli lagt til grunn i revisjonen:

2.1 PROBLEMSTILLING

1. *Er eierstyring og selskapsledelse i HAMOS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?*

I denne problemstillingen vil vi se om:

- *Eierkommunene utøver sitt eierskap gjennom representantskapet, følgende følges opp:*
 - Deltakelse (fra eiere) i eiermøter 2014 - 2015
 - Eiermøtet vedtar i april: (årsregnskap/beretning, godtgjørelser-revisor, valg)
 - Eiermøtet vedtar i november: (budsjett og økonomiplan, forslag til avfallsgebyrer – kommunene)
- Eierkommunene (deltar i undersøkelsen) vedtar egne eierstrategier for HAMOS IKS
- Eierkommunene gis en tilbakemelding om utviklingen av selskapet

- *Styrets virksomhet er etablert i samsvar med gitte føringer og anbefalinger*
 - Eierne bør sørge for et kompetent styre med komplementær kompetanse.
 - Valg til styre bør skje ved bruk av valgkomite. Bruk av valgkomite bør vedtektsfestes.
 - Det bør etableres faste kriterier for valg til styre.
 - Styret bør foreta årlig egenevaluering av kompetanse og eget arbeid, og eierne bør etterspørre dette.
 - Det skal være kjønnsbalanse i styret.
 - Eier bør påse at det utarbeides etiske retningslinjer for driften av selskapet.

2. *Sikrer HAMOS et tydelig skille mellom kommersiell virksomhet og monopolvirksomheten?*

- *Egne selvkostregnskap for innsamling av husholdningsavfall, fritid, slam og næring - hindrer kryss subsidiering*
 - *Utvikling av Inntekter, utgifter, selvkostfond utlignes over en femårs periode*

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Oppdragsansvarlig: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
Selskapskontroll aga 3320 22.6.15
HAMOS

- *Hvem betaler hytterrenovasjon av eierkommuner og hvilke effekter/krav er det knyttet til dette*
- *Utvikling av gebyr for husholdningsavfall sammenlignet med andre (KOSTRA)*
 - *Sammenligne renovasjonsgebyret med tilsvarende selskaper*
 - *Kostnadsstyringstiltak i selskapet*
 - *Gebyrstruktur (differensiering) - husholdning, slam og fritid*
 - *Tømmerutiner for likebehandling av innbyggere i kommunene*
- *Overskudd av næringsdelen bidrar til selskapets primærvirksomhet og kommer eiere og innbyggere til gode*

3. Er det organisatorisk skille av ledende roller i konsernet HAMOS IKS i samsvar med anbefalinger?

- *Beskriv selskapsstruktur med tilhørende administrativ ledelse og styresammensetning (selskaper 100 % eid av HAMOS)*
- *Er styresammensetningen i konsernet i samsvar med KS anbefalinger om styresammensetning i konsernmodell og konkurransetilsynets anbefalinger etter konkurranseloven knyttet til offentlige anskaffelser og habilitetsproblematikk ved kjøp mellom heleide selskaper i konsernet.*

4. Fattes det vedtak om delegert myndighet for innkreving av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune til selskapet?

- *Selskapsavtalen med forskrift er vedtatt av deltagende kommuner*
- *Retten til å kreve inn gebyrer fra innbyggerne er delegert til selskapet*
 - *Inkasso av gebyr – er panteretten delegert til selskapet*
 - *Enkeltvis eller samlet/generelt delegasjonsvedtak i kommunene*
- *Etablert praktisering og likebehandling av innbyggerne ved innkreving av gebyr?*

2.2 AVGRENSNING

Som problemstillingene skisserer, vil vi fokusere på utvalgte deler av den virksomhet HAMOS driver. Foruten den delen som omhandler selskapet, vil vi også være opptatt av eierperspektivet i datainnhenting. Kostnadseffektiv drift vil besvares gjennom å se på utviklingen i gebyrer over tid samt å belyse

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Oppdragsansvarlig: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
 Selskapskontroll aga 3320 22.6.15
 HAMOS

hvordan inntekter og utgifter og selvkostfond har utviklet seg, samt å se om gebyrnivået er sammenlignet med tilsvarende selskaper. Dette for å undersøke om det foreligger selvstendige regnskaper for de ulike selvkostområdene som hindrer krysssubsidierting. Vi gjennomfører ikke kostnads- og nytteanalyser for renovasjonstjenester i HAMOS. Finansiell revisor bekrefter årlig gjennom selskapets revisjonsberetning at selvkostberegningene samsvarer og praktiseres med gitte føringer. Dette medfører at vi ikke vil se om selvkostberegningene samsvarer med retningslinjene i undersøkelsen. Vi vil informere om regelverket for selvkost og hvilke krav som selskapet må ivareta for å sikre selvkost knyttet til renovasjonstjenester og hindre krysssubsidierting. Vi vil ikke undersøke om selskapet følger lov og forskrift om anskaffelser i denne undersøkelsen, selv om lov om offentlig anskaffelser vil være et tema i problemstilling nr. 3.

3. REVISJONSKRITERIER

Ift problemstilling nr 1:

Selskapslovgivningen (her: IKS loven) og KS' anbefalinger for eierskap gir visse føringer for hvordan eierskap skal utøves, og i forhold til hvilke roller de ulike organ skal spille. I tillegg vil selskapsavtalen for HAMOS forvaltning IKS gi føringer for undersøkelsen. Videre har eierkommunene vedtatt en egen forskrift for de deltakende kommuner i HAMOS: Forskrift om husholdningsavfall, Hemne, Agdenes, Meldal, Orkdal, Snillfjord, Skaun, Rindal, Hitra, Frøya, Rennebu og Surnadal kommune (FOR-2008-12-11-1670), som regulerer virksomheten.

Ift problemstilling nr 2:

Forurensningsloven § 30 fastsetter at innsamling av husholdningsavfall er tillagt kommunen, mens det er åpen konkurranse om næringsavfall. Som følge av dette er det krav om monopolvirksomheten (husholdningsavfall) skal drives etter selvkost. Miljødirektoratet har utgitt en veileder om Beregning av kommunale avfallsgebyr, som utfyller KRDs Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester.

Ift problemstilling nr 3:

Konkurranseloven har regler om tilrettelegging av reell konkurranse, herunder diverse påpekninger etc. fra Konkurransetilsynet. Konkurransetilsynet har gitt anbefaling om et reelt skille mellom styrene og ledelsen i selskaper som utøver tjenester i konkurranseutsatt og monopolvirksomhet innen avfallsbransjen.

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Oppdragsansvarlig: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
Selskapskontroll aga 3320 22.6.15
HAMOS

Ift problemstilling nr 4:

Selskapsavtalen og eierkommunenenes forskrift § 16 vil danne grunnlaget for retten til innkreving av renovasjonsgebyr, sammen med evt. delegeringsvedtak i de enkelte kommunestyrer, jf panteloven § 6-1 nr 2 a), jf forurensningsloven § 34.

4. METODE

Intervju, datainnhenting og dokumentgjennomgang

- Innhenting av data fra deltakende kommuner i HAMOS
- Intervju med utvalg fra representantskapet, styret og ledelsen av selskapet og øvrige konsernselskaper
- Dokumentgjennomgang av protokoller fra møter i representantskap og styre og selskapets selvkostregnskap.
- Gjennomgang av KOSTRA tall for å sammenligne renovasjonstjenesten i HAMOS med tilsvarende tjenester i andre kommuner og tilsvarende selskaper
- Hente ut tall for selvkostregnskapet for å vise utvikling av kostnader og inntekter i selskapet samt økninger i disse og utvikling av selvkostfond.

PROSJEKTPLAN

Kommune: Prosjekt: Oppdragsansvarlig: Prosjektnr.: Styringsgruppe, dato:
 Selskapskontroll aga 3320 22.6.15
 HAMOS

5. ORGANISERING AV PROSJEKTET

Oppdragsansvarlig for denne selskapskontrollen er Arve Gausen og prosjektmedarbeider er Gard S. G. Lyng. Styringsgruppe er Inge Storås og Espen Langseth. Undersøkelsen gjennomføres til 450 timer, hvorav 236 timer i 2015 og 214 timer i 2016. Dette inkluderer en presentasjon av resultatene for undersøkelsen i et felles møte til kontrollutvalgene og en presentasjon i hvert kommunestyre for de deltakende kommuner.

For hver kommune er følgende timetall beregnet ut fra eierprosent i HAMOS:

Kommune	Eierprosent	Timer
Agdenes	3,5	26
Frøya	9,0	68
Hitra	9,1	68
Meldal	8,1	61
Rennebu	5,3	40
Skaun	14,3	107
Snillfjord	2,0	15
Hemne	8,7	65
sum	60,0	450

Endelig rapport oversendes kontrollutvalgets sekretariat 30.4.2016.

Forslag til budsjett for kontrollutvalget 2016 og økonomiplan 2017-2019

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hemne kommune

Møtedato

03.09.2015

Saknr

21/15

Saksbehandler Sverre B. Midthjell

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 11/269 - 32

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Forslag til budsjett for kontrollutvalget 2016 og økonomiplan 2017-2019 oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Budsjettforslag 2016 og økonomiplan 2017-2019

Saksutredning

I henhold til bestemmelsene i forskrift om kontrollutvalg § 18 skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen.

Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapets budsjettinnstilling til kommunestyret.

I forslaget til budsjett er utgifter stort sett holdt på nivå med budsjett for 2015, med oppdaterte tall i tråd med vedtatte budsjett og økonomiplaner for revisjon og sekretariat.

For utgifter til drift kontrollutvalg er det i økonomiplanen tatt utgangspunkt i et påslag på 2,5 % årlig for å ta høyde for forventet økte godtgjøringer.

Kontrollutvalget har de siste årene hatt et underforbruk i forhold til budsjett, grunnet lav prioritering av kurs og konferanser, i tillegg til at det har vært gjort krav på lite tapt arbeidsfortjeneste. Det må imidlertid tas høyde for at dette ikke blir tilfelle med nytt kontrollutvalg etter kommunevalget.

Godtgjøringer

Utgifter til godtgjøringer foreslås justert i tråd med satsene som er vedtatt i kommunens reglement for godtgjøring til folkevalgte. Godtgjøring til leder er på 2,5 % av ordførers lønn.

For møtende medlemmer gis en møtegodtgjørelse på 0,25 ‰ av ordførers lønn per time. Tapt arbeidsfortjeneste godtgjøres med inntil kr 300 per time. Det er tatt høyde for 6 møter per år og et gjennomsnitt på 3 timer per møte, i tillegg til 1 hel dag for opplæring/kurs.

Ordførers godtgjøring er fastsatt til å være lik stortingsrepresentantenes godtgjøring, som per 1.5.2015 er 885 491 kroner.

Dette gir følgende godtgjøringer:

Fast ledergodtgjøring kr 22 137

Møtegodtgjørelse kr 221 per time

Kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester

I henhold til selskapsavtalen for Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS betaler Hemne kommune honorar i tråd med vedtatte retningslinjer i representantskapet. For 2016 er det vedtatt en økning 2,5 %. I økonomiplanperioden er det lagt inn en årlig økning 3 %.

I henhold til tilsvarende avtale for Revisjon Midt-Norge IKS fastsettes rammene for honorar også der i representantskapet. Budsjett og økonomiplan er basert på vedtatte tall i økonomiplan 2015-2020, da det enda ikke er vedtatt budsjett for 2016.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet foreslår følgende økonomiplan for 2016-2019, samt detaljbudsjett i følge vedlegg:

	2016	2017	2018	2019
Drift kontrollutvalg	113 000,00	116 000,00	119 000,00	122 000,00
Sekretariatstjenester	229 000,00	235 000,00	243 000,00	250 000,00
Revisjonstjenester	724 000,00	761 000,00	800 000,00	840 000,00
Sum totalt	1 066 000,00	1 112 000,00	1 162 000,00	1 212 000,00

Forslag til budsjett for kontrollutvalget 2016 og Økonomiplan 2016-2019

Konto		Regnsk 2014	Budsj 2015	Budsj 2016
10800	Godtgjørelse folkevalgte	35 365,00	43 000,00	43 000,00
10801	Tapt arbeidsfortjeneste	2 550,00	18 000,00	18 000,00
10990	Arbeidsgiveravgift	2 426,55	5 000,00	5 000,00
11000	Abonnementer	2 000,00	4 000,00	4 000,00
11151	Beverting møter	4 750,00	4 000,00	4 000,00
11502	Kurs folkevalgte	0,00	18 000,00	18 000,00
11603	Skyss/kost folkevalgte	1 417,50	17 000,00	17 000,00
11703	Bompenger/Parkeringsavgifter	96,00	0,00	0,00
11950	Avgifter, gebyrer, lisenser	3 903,00	3 000,00	4 000,00
	Sum drift kontrollutvalget	52 508,05	112 000,00	113 000,00
13750	Sekretariatstjenester		223 000,00	229 000,00
13750	Revisjonstjenester		695 000,00	724 000,00
	Sum kjøp tjenester	876 500,00	918 000,00	953 000,00
	Sum totalt	929 008,05	1 030 000,00	1 066 000,00

Økonomiplan 2016-2019	2016	2017	2018	2019
Drift kontrollutvalg	113 000,00	116 000,00	119 000,00	122 000,00
Sekretariatstjenester	229 000,00	235 000,00	243 000,00	250 000,00
Revisjonstjenester	724 000,00	761 000,00	800 000,00	840 000,00
Sum totalt	1 066 000,00	1 112 000,00	1 162 000,00	1 212 000,00

Rapport fra kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden 2011-2015

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hemne kommune

Møtedato

03.09.2015

Saknr

22/15

Saksbehandler Sverre B. Midthjell

Arkivkode FE - 033, TI - &14

Arkivsaknr 12/90 - 15

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar rapport fra kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden 2011-2015, og oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:

"Rapporten tas til orientering."

Kontrollutvalget ber rådmannen om å videreformidle rapportens anbefaling om valg av varaliste til kontrollutvalget til nytt kommunestyre før valg av kontrollutvalg.

Vedlegg

Rapport fra kontrollutvalgets virksomhet i valgperioden 2011-2015

Oppfølging av vedtak innen forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2011-2015

Saksutredning

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om sin virksomhet. For forvaltningsrevisjons- og selskapskontrollprosjekter gjøres dette fortløpende. I tillegg leverer kontrollutvalget en årlig årsmelding. Denne rapporten er en oppsummering av arbeidet i valgperioden, med utvalgets egne erfaringer og anbefalinger for fremtidig virksomhet. Rapporten er ment både til informasjon til kommunestyret og som et verktøy for det nye kontrollutvalget etter valget.

Rapporten er basert på diskusjoner i kontrollutvalget og et utkast utarbeidet av sekretariatet.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å vedta rapporten og oversende den til kommunestyret.

RAPPORT OM KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET 2011-2015

(Administrativt utkast)

Hemne kommune

September 2015

1 Om kontrollutvalget

1.1 Utvalgets rolle

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan, og reguleres av kommuneloven § 77. Utvalget skal påse at kommunens virksomhet er gjenstand for betryggende kontroll og at kommunestyrets vedtak blir iverksatt.

Utvalgets hovedoppgaver er:

- **Regnskapsrevisjon** – påse at kommunens regnskaper revideres på at betryggende måte, avgi uttalelse om årsregnskapet og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.
- **Forvaltningsrevisjon** – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, basert på en overordnet analyse, følge og rapportere resultatene fra forvaltningsrevisjoner til kommunestyret.
- **Selskapskontroll** – utarbeide plan for selskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper.
- **Budsjett** – utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen
- **Valg av revisjonsordning** – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret, og innstiller eventuelt om valg av revisor.

Innen disse rammene skal kontrollutvalget utøve tilsynsrollen på vegne av kommunestyret, for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp. Utvalgets oppgaver er nærmere regulert i en egen forskrift om kontrollutvalg.

1.2 Utvalgets sammensetning

Kontrollutvalget består av 5 medlemmer. I følge kommuneloven skal minst ett av medlemmene være medlem av kommunestyret, og det er krav til likestilling mellom kjønnene. Kontrollutvalget har i perioden vært valgt med personlige varamedlemmer.

	Medlem	Varamedlem
Leder	Geir Rostad (HL)	Willy Merkesnes
Nestleder	Eldbjørg Røstvold (Sp)	Bjørn Erik Hageskal
Medlem	Erik Snekvik (H)	Rune Stavaas
Medlem	Kristin Kjønsvik (Ap)	Asbjørn Åsmul
Medlem	Jorulf Gumdal (Ap)	Per Erik Bjerksæter

Utvalget har tidligere vært på 3 medlemmer, som er kommunelovens minstekrav. Utvalget ser det imidlertid som en stor fordel å være 5 medlemmer, som gir en viss robusthet og bredde i sammensetningen.

Kommunen har hatt en praksis med å velge personlige varamedlemmer. Dette er forholdsvis sårbart dersom varamedlemmet ikke har anledning til å møte. I tillegg medfører det at ulike personer møter ved forfall. Fordelen er at det ivaretar partifordelingen i utvalget ved forfall. Det er imidlertid et premiss for kontrollutvalgets virksomhet at det skal opptre partipolitisk nøytralt og ikke være en arena for politiske omkamper, og utvalget oppfatter ikke partipolitisk tilhørighet som vesentlig i arbeidet. Utvalget mener derfor det hadde vært en fordel å velge en felles

varaliste i rekkefølge, noe som bedre opprettholder kontinuiteten og reduserer sårbarheten ved eventuelle forfall.

1.3 Ressurser

1.3.1 Økonomiske ressurser

Kontrollutvalget skal i henhold til kommuneloven utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen. Budsjettforslaget fremmes for kommunestyret, og skal følge behandlingen av kommunens budsjett.

Utvalget har gjennom perioden blitt tildelt ressurser i tråd med budsjettforslaget. Kontrollutvalget disponerer i 2015 et budsjett på kr 1 030 000, derav kr 223 000 til sekretariatstjenester, kr 695 000 til revisjonstjenester og kr 112 000 til kontrollutvalgets øvrige virksomhet, herunder møtegodtgjørelser.

1.3.2 Sekretariat

Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS (Konsek). Selskapet leverer tjenester til fylkeskommunens kontrollutvalg og kontrollutvalgene i 14 kommuner i Sør-Trøndelag. Tidsressursene i selskapet fordeles i proporsjonalt med honorarene til hver eierkommune.

Sekretariatet utreder saker, utarbeider forslag til planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll og bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalget og revisjonen. Kontrollutvalget er tilfreds med sekretariatsordningen og den innsatsen sekretariatet gjør.

1.3.3 Revisjonsordning

Revisjonsordningen skal være tilpasset kommunestyrets tilsynsbehov, behov for oppfølging av særskilte vedtak, kompetansenivået i kommunen og kommunens egen organisering og internkontroll.

Hemne kommune er medeier i og har avtale om levering av revisjonstjenester med Revisjon Midt-Norge IKS. Selskapet ble etablert i 2005 og leverer revisjonstjenester til fylkeskommunen og 14 kommuner i fylket. Revisjonsselskapet fordeler ressursene sine i forhold til årlige honorarer som betales av eierkommunene. De økonomiske rammene fastsettes av representantskapet i revisjonsselskapet, der Hemne kommune er representert. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Avsatt tid og arbeidsform avtales i årlige avtaler mellom revisjonen og kontrollutvalget.

Kontrollutvalget mener at Hemne kommune har en god revisjonsordning med høy kompetanse som er godt tilpasset kommunens behov.

2 Kontrollutvalgets virksomhet

2.1 Arbeidsform

2.1.1 Møter

Utvalget har vanligvis 6 møter per år. Møtene avvikles som regel på rådhuset. I tråd med endringer i kommuneloven avholdes møtene for åpne dører, og annonseres gjennom offentliggjøring av møteplan og saksdokumenter på kontrollutvalgssekretariatets nettsider. Ordfører har møterett i kontrollutvalgets møter, og rådmannen innkalles til å orientere kontrollutvalget ved behov.

Utvalget opplever at møteform og frekvens har vært hensiktsmessig.

2.1.2 Saker

En stor del av kontrollutvalgets saker knytter seg til lovpålagte oppgaver som bestilling og behandling av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, uttalelse til årsregnskap, forslag til budsjett m.m. I tillegg har kontrollutvalget fokus på fortløpende kontroll med kommunens drift gjennom orienteringer fra rådmannen om aktuelle saker.

Saker utredes av Konsek, som også kommer med forslag til vedtak. I saker om forvaltningsrevisjon og selskapskontroll rapporterer utvalget fortløpende til kommunestyret. For regnskapsrevisjon rapporterer utvalget gjennom årlig uttalelse. I tillegg leverer utvalget årsmelding for hvert år i tillegg til en egen rapport ved slutten av valgperioden.

2.1.3 Faglig samarbeid

Kontrollutvalget har tilgang på flere fora for faglig opplæring, oppdatering og erfaringsutveksling, blant annet gjennom Konsek, Norges kommunerevisorforbund og Forum for kontroll og tilsyn. Utvalget har i perioden i liten grad prioritert deltakelse i disse.

Utvalget har i noen grad samarbeidet med andre utvalg i regionen om konkrete prosjekter, for eksempel selskapskontroll i Trønderenergi. Utvalget opplever dette som nyttig, og anbefaler å satse mer på samarbeid med andre kontrollutvalg i omliggende kommuner om konkrete saker. Det bør vurderes å ha felles samlinger med disse, eventuelt bare med lederne.

2.2 Regnskapsrevisjon

Regnskapsrevisjonen, også kalt finansiell revisjon, har som formål å bekrefte at kommunens regnskap ikke inneholder vesentlige feil og mangler, og at kommunen har betryggende økonomisk kontroll. Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. I tillegg skal kontrollutvalget følge opp at påpekninger fra revisor blir fulgt opp av kommunens administrasjon. Kontrollutvalget avgir årlig uttalelse til kommuneregnskapet basert på beretning fra revisor.

Kontrollutvalget er av den oppfatning at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende og god måte, og gir inntrykk av at kommunen har god økonomi- og regnskapskompetanse og betryggende økonomisk internkontroll.

2.3 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Dette skal gjennomføres på bakgrunn av en plan som vedtas av kommunestyret basert på en overordnet analyse av risiko og vesentlighet. Med utgangspunkt i denne planen bestiller kontrollutvalget prosjekter som gjennomføres av revisjonen og munner ut i en rapport som legges fram for kommunestyret.

Kontrollutvalget har en praksis med å legge fram toårige planer, mens overordnet analyse gjennomføres én gang i perioden. Utvalget har i perioden vært opptatt av å trekke inn det politiske miljøet i planprosessen for å sikre forankring av planene, men har opplevd varierende grad av oppslutning om dette.

For å oppnå gode prosjekter, som er relevante for den politiske styringen av kommunen, er det også viktig med gode prosesser for bestilling. Etter bestillingsvedtak i kontrollutvalget har utvalget en aktiv dialog med revisjonen om innretning på prosjektet over ett eller flere påfølgende møter. Utvalget mener dette representerer en viktig styrking av prosessen.

Utvalget mener imidlertid det fortsatt er et forbedringspotensial på struktur og lesbarhet av rapportene. Utvalget mener de er grundige og holder et høyt faglig nivå, men at de tidvis er preget av et språk og en struktur som gjør dem lite tilgjengelige for lekfolk.

En gjennomgang av gjennomførte prosjekter og status for oppfølging av disse ligger ved som eget vedlegg til rapporten.

2.4 Selskapskontroll

Kontrollutvalget skal føre kontroll med forvaltning av kommunens eierinteresser. Formålet er å kontrollere at disse forvaltes på en betryggende måte og påse at selskaper drives i tråd med kommunestyrets vedtak og intensjoner. Prosjekter og gjennomføres etter en tilsvarende modell som for forvaltningsrevisjon, med bakgrunn i planer som på samme måte vedtas av kommunestyret.

Kontrollutvalget har lagt vekt på samarbeid med andre kontrollutvalg for gjennomføring av selskapskontroll. Kommunens eier i stor grad selskaper i samarbeid med andre kommuner og det er derfor hensiktsmessig både av praktiske årsaker og av ressurs hensyn å samarbeide om kontrollen med disse.

Oversikt over gjennomført selskapskontroll og oppfølging ligger i vedlegg sammen med saker om forvaltningsrevisjon.

3 Oppsummering og konklusjon

Som denne rapporten er ment å vise gjøres det et grundig arbeid med egenkontroll i Hemne kommune, med rammevilkår som legger godt til rette for dette. Kommunen legger betydelige ressurser i kontrollutvalgets arbeid, og utvalget mener dette er arbeid som bør være til nytte for både kommunens administrative og politiske ledelse.

Kontrollutvalget oppfordrer kommunestyret til å fortsette ordningen med fem medlemmer i kontrollutvalget. Kontrollutvalget vil imidlertid oppfordre kommunestyret til å velge en felles varaliste i rekkefølge.

Kontrollutvalget oppfordrer videre kommende kontrollutvalg om å legge vekt på samarbeid med andre kontrollutvalg i regionen.

Som vedlegg til rapporten ligger en oversikt over prosjekter innen forvaltningsrevisjon og selskapskontroll og oppfølgingen av disse.

Kyrksæterøra, 3.9.2015

Geir Rostad, leder av kontrollutvalget

Oppfølging av saker innen forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (utkast oppdatert pr. 4.8.2015)

Rapporter levert i valgperioden 2011-2015

Sak	Næringsutvikling
Saksnr. KST	83/13
Saksnr. KU	4/13, 16/13, 21/13
Kontrollutvalgets vedtak	
Sak 21/13: Kontrollutvalget legger rapporten frem for kommunestyret med følgende innstilling: <i>Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten "Oppfølging av næringsutvikling i kommunen" til orientering.</i> <i>Kommunestyret tar revisors anbefaling om en konkretisering av kommunens målsettinger innen næringsarbeidet til etterretning, og ber rådmannen legge til rette for at dette tas med i videre planarbeid på området.</i>	
Kommunestyrets vedtak	
Sak 83/13: Som innstilling.	
Status RM	Oppfølging
Under oppfølging	Rådmannen har bestilt arbeid med ny sektorplan næring. Arbeidet er utsatt.
Status KU	Kontrollutvalgssekretariatets vurdering
Oppfølging avsluttes	Det forutsettes at rådmannen tar vedtaket fra kommunestyret med seg i nytt planarbeid, og at det rapporteres direkte til kommunestyret.

Sak	Selskapskontroll – Trønderenergi AS
Saksnr. KST	23/14
Saksnr. KU	27/12, 5/13, 13/13, 8/14
Kontrollutvalgets vedtak	
<p>Sak 8/14:</p> <p>Kommunestyret tar rapport fra selskapskontroll i Trønderenergi til orientering.</p> <p>Kommunestyret tar revisjonens påpekning om ordførers habilitet til etterretning. Kommunestyret ber formannskapet vurdere i hvilke organer kommunen skal drive eierstyring og hvordan hensynet til habilitetsreglene og en god eierstyring kan ivaretas best mulig.</p> <p>Hemne Kommune deltar i utarbeidelsen av lik og ensartet utøvelse av eierskap i generalforsamlingen i samråd med de andre eierkommunene.</p> <p>Kommunestyret forventer at Hemne kommunes eierrepresentant jobber for et profesjonelt sammensatt styre i tråd med prinsippene nedfelt i kommunens eiermelding punkt 1.3.</p> <p>Kommunestyret ber formannskapet følge opp øvrige konklusjoner og vurderinger i rapporten.</p>	
Kommunestyrets vedtak	
Sak 23/14: Som innstilling.	
Status Fsk	Oppfølging
Ukjent	
Status KU	Kontrollutvalgssekretariatets vurdering
Følges opp	Aktuelt å be ordfører (evt. annen representant for formannskapet pga. ordførers habilitet) og eierrepresentant om orientering om oppfølgingen.

Sak	Saksbehandling i pleie og omsorg
Saknr. KST	32/15
Saknr. KU	11/14, 17/14, 8/15
Kontrollutvalgets vedtak	
Sak 8/15:	
Kontrollutvalget legger saken frem for kommunestyret med følgende innstilling:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunestyret er tilfreds med at rapporten viser at det innenfor pleie og omsorg er lagt til rette for god saksbehandling og at denne er i tråd med god forvaltningsskikk. 2. Kommunestyret ber rådmannen påse at det fattes enkeltvedtak for tildeling av trygde- og omsorgsboliger i tråd med gjeldende regelverk. 3. Kommunestyret ber rådmannen sørge for rapportering om saksbehandlingstider, og vurdere å innføre indikatorer for dette i kommunens system for balansert målstyring der det er relevant. 4. Kommunestyret ber rådmannen rapportere til kontrollutvalget om gjennomføring av dette senest innen utgangen av året. 	
Kommunestyrets vedtak	
Sak 32/15: Som kontrollutvalgets innstilling.	
Status RM	Oppfølging
Ukjent	Rådmannen i Kst. Sak 32/15: <ul style="list-style-type: none"> • Rådmannen vil oppdatere styringskort i BMS med indikator for saksbehandlingstid tilsvarende for Teknisk, landbruk, miljø. • Rådmannen har allerede endret praksis rundt tildeling av trygdeboliger. Rapportering innen utgangen av året, jf. pkt. 4 i vedtaket.
Status KU	Kontrollutvalgsssekretariatets vurdering
Følges opp	Vurderes etter at rapportering er gitt.

Saker til oppfølging fra forrige valgperiode

Sak	Kvalitet, kompetanse og samarbeid i barnevernet
Saksnr. KST	15/2011
Saksnr. KU	5/2011
Kontrollutvalgets vedtak	
Sak 5/11:	
Kontrollutvalget legger rapporten frem for kommunestyret med følgende innstilling:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunestyret tar rapporten til orientering. 2. Kommunestyret ber rådmannen følge opp revisors anbefalinger angitt i rapporten, og gi tilbakemelding til kontrollutvalget innen utgangen av 2011. 3. Kommunestyret ber rådmannen vurdere behov og muligheter for opprettelse av akuttberedskap for barnevern utenfor ordinær arbeidstid, og bringe dette inn for kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2012. 	
Kommunestyrets vedtak	
Som kontrollutvalgets innstilling.	
Status RM	Oppfølging
Under arbeid	<p>Tilbakemelding fra rådmannen 25.8.2015:</p> <p>System for saksbehandler 1 og 2 er innført.</p> <p>Bestemmelser om taushetsplikt er fulgt opp med barnehagene, og felles samtykkeskjema er utarbeidet.</p> <p>Uttalerett for barn over 7 år er ivaretatt i kvalitetssystemet.</p> <p>Utredning om felles barnevernvakt i Orkdalsregionen konkluderte med at det ikke er aktuelt. Rådmannen har tatt initiativ overfor Trondheim kommune, men har enda ikke fått svar.</p>
Status KU	Kontrollutvalgssekretariatets vurdering
Oppfølging avsluttes	Akuttberedskap på barnevern er enda ikke opprettet, men saken har vært behandlet politisk og følges opp av rådmannen. Sekretariatet anbefaler å avslutte oppfølging som sak for kontrollutvalget.

Eventuelt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Hemne kommune

Møtedato

03.09.2015

Saknr

23/15

Saksbehandler Sverre B. Midthjell**Arkivkode** FE - 033, TI - &17**Arkivsaknr** 15/118 - 2

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken legges fram uten innstilling.